

NAPREJ

Glasiló Socialistične stranke Jugoslavije.

LUKA PAVIČEVIĆ, Belgrad: *

Principi v koš! . . .

V Ljubljani bodo 3. decembra t. l. občinske volitve. Zdi se, da se za volitve bolj zanimajo politične grupe kakor prebivalstvo. Brezbrižnosti ljubljanskega proletariata do izida volitev gredo najbolj na roko oni, ki so hoteli zbuditi zanje največ zanimanja: zarjani, komunisti in klerikalci.

Da to pojasnimo: v Ljubljani je demokratska stranka najmočnejša. Če bi pri občinskih volitvah nastopila vsaka stranka samostojno bi demokrati gotovo dobili relativno večino glasov in s tem tudi večino v občinskem odboru. Vse ostale stranke bi dobile samo po nekaj odbornikov in bi se morale zadovoljiti z vlogo opozicije. Gre pa za oblast v občinski upravi!

V dosego zmage nad demokrati se ostale stranke in grupe vežejo (koalirajo). Najresnejši nasprotnik demokratov je koalicija med zarjani, komunisti in klerikalci. Torej tri grupe, ki računajo na glasove delavstva. Radi tega vidimo na eni in isti kandidatni listi: Periča, Tokana, Čelešnika, Mihevca, komuniste Klemenčiča, Lemeža in Makuca s klerikalcem Gosarjem in drugimi.

Rekli smo, da ima ta koalicija za cilj oblast. Dokažimo! Kakor v ostali, imajo tudi v občinski politiki socialisti, komunisti in klerikalci svoje posebne in nespravljive programe. Svoj program more vsaka od teh treh grup izvesti samo tedaj, če je na vladi v opoziciji pa samo toliko, v kolikor ima moč, da vladajočo grupo prisili, da pristane na njene predloge.

Ker ima vsaka teh treh strank svoj, drugi stranki popolnoma nasproten komunalni program, pa se združujejo, pomeni to da so se morale že v naprej odreči izvedbi svojega programa. O tem ne more biti nikakega dvoma!

Mi razumemo volilne kompromise pri parlamentarnih volitvah. Radi zaščite glasov manjšine, da ne padejo v žrelo večini, sklepamo kompromise, vendar pa so po izvršenih volitvah vsi izvoljeni rešeni vseh vezi in vsak, ki je izvoljen, gre v svojo stranko in dela ž njo samostojno. Če bo ljubljanska koalicija zmagala, to ne bo mogoče; če pride do oblasti, mora ostati v koaliciji tudi naprej.

Kak bo rezultat te koalicije? Odgovor je priprost: v vsakem slučaju slab! Ako koalicija zmagala, pomeni to odpoved lastnega programa in strankinih načel, ako ostane v manjšini — korumpiranje volilcev in zgubo vere v moč lastne stranke.

* Glavni tajnik GRSJ in član glavnega odbora SSJ v Belgradu.

Nesrečna načela! Oblast — četudi deljena — je slajša od yas — pojdite v koš! . . .

Vendar pa nastopi v uteho delavstvu ena delavska socialistična stranka samostojno pri občinskih volitvah — t. j. naša

F. U.

Poglavje o taktu.

Jaz nisem pristaš brezpogojne javne politike in menim, da eksistirajo vprašanja, o katerih morajo razpravljati odgovorni činitelji vsake resne stranke pri zaprtih vratih. V zadnjem času pa smo proti temu principu toliko grešili, da je zdaj že vse eno in da je postalo potrebno, da spregovorimo na vseh straneh jasno in brez ozirov.

»Naprej« naj nam že enkrat neha pisati o nagradarjih, bivših sodrugih in drugih in podobnih zgodbah, ki gotovo ne osredotočujejo duhov na idejne borbe. Tudi ako je bilo o tem res potrebno pisati — sedaj imamo tega več nego dovolj! Celo dobre jedi se človeku priskuti, ako jih nosijo kuharice, ki nimajo smisla za okus, vsak dan na novo pregrete na mizo.

A če mislimo, da ni taktno pisati o ljudeh, ki so s stranko sklenili svoje račune, pa moramo reči, da je vrhunec brezaktčnosti, ako niti aktivno članstvo ne ščiti več pred javnimi napadi v glavnem strankinem časopisu, posebno če piše take napade mlad nezkušen dečko, ki bi se mu nekoliko pietete pred sivimi lasmi in pred bogato, v socialističnem gibanju pridobljeno življensko skušnjo prav lepo podalo.

Tu mislim na članek v sobotni številki »Napreja«, kjer piše sodrug A. L. v tistem tonu, v kojem govori o raznih bivših sodrugih, tudi o predsedniku Delavske zbornice s. Čobalu, ki ga je njegov smisel za stranko in organizacijo, vključ temu, da se s sedanjim vodstvom stranke često ne strinja, vendarle varoval, da bi kazal svojo opozicijo v stranki na enako destruktiven način, kakor smo ga doživeli v žalostnih drugih primerih.

Stranka, ki je baje vodilna stranka zgoraj omenjene vrhovne delavske reprezentance, je dolžna drugače čuvati avtoriteto tistega, ki ga je postavila tej reprezentanci na čelo, zlasti, ako ni zakrivil nič drugega, nego to, da ni vedno istih misli, kakor sodrug A. L. Če pa stranka tega ne razume in ne zna, kako naj zahteva, da naj ima njen reprezentant pri nasprotnikih tisti ugled, ki ga mora imeti, in sicer ne v svojem interesu, ampak v interesu gibanja?

To so vprašanja, o katerih podajam javni apel na pokrajinsko načelstvo, na

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravištvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 12 Din, za inozemstvo 22 Din.

Oglaš: prostor 1 × 55 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštine proste.

stranka, ki jo zastopa »Napreja«. In če bo imela močnejše nasprotnike, t. j. demokrate, zajedničarje in zariansko-komunistično-klerikalno koalicijo, ne bo samo »Naprejevce«, temveč vsemu razredno zavednemu proletariatu Slovenije v čast, da se je vendar našla proletarska stranka, ki ceni višje svoj program, svoja načela in svojo samostojnost kakor oblast, četudi je ta sladka, pa — minljiva.

pokrajinski odbor in na pokrajinski kongres.

Naj radi tega nihče ne misli, da nimam smisla za idejno stran borbe, ki se je v stranki zadnje leto bojevala in menda dobojevala.

Če bi bil za vse to sklep, kakor mnogi, bi moral iti tisto pot, kakor oni.

Tako pa se tudi meni zdi, da je bila stranka zadnje leto, ko se je borila v obupni borbi sama s seboj, iskajoč ideje socializma, ki je bila zatemnela v plehekem oportunizmu, v frivolni laži in v pogrešeni kalkulaciji pa bodisi da je tipala za njo s še tako nerodnimi koraki, neprijetno večja kakor takrat, ko je uživala baje splošen ugled.

Prijatelji, fanatiki ideje, ki ste postali še le zadnje leto prav mogoči v stranki, jaz vem, da odtehta vaš fanatizem in seme, ki sta ga vsejali, sto ugledov — in se ne obračam proti temu, kar ste to leto po pravici tako često poudarjali:

da zmagujejo le tiste stranke in tista gibanja, ki vedo, kaj hočejo;

da zmagujejo le tista gibanja in tiste stranke, ki se podreajo sklepom in jih izvršujejo;

da smo proletarska stranka, ki mora njeno politiko narekovati razredni interes proletarcev;

da so intelektualci tudi za tako stranko nujno potrebna vez, da pa obstoja vedna nevarnost, da izgube boljše situirani intelektualci duševno kontinuiteto s proletariatom in da zavedejo gibanje na stranska, le njihovi mentaliteti odgovarjajoča pota.

Da ste dali v progresivnem davku, ki ste ga zadnje leto toliko poudarjali, dve lepi, za gibanje velevažni ideji: Misel, da je treba vsaditi programatično načelo ekonomske enakosti in njej odgovarjajočih večjih žrtev pri večjih dohodkih takoj v življenje in da imamo na njej preizkus, kaj je demagoška fraza morda lepa, a zato cena in dvakrat ničvredna fraza, in kaj je težka resnica.

Misel, da je treba tega preizkusnega kamna zlasti pri ekonomsko jačjih, da se varujemo prevar in samoprevar.

In kakor ljubim ogenj mladine ter svež naskok novih ljudi in bi mu v normalnih časih nikdar ne odrekal polne možnosti udejstvovanja, sem vendar za

to, da ima starejša izkušnja v kritičnih časih vselej pravico, da sama odloča o usodi gibanja.

Poizkusni člani v organizacijskem statutu lahko ostanejo.

Mariborčani so to v svojem statutu črtali, ker se ne zavedajo dovolj živo, da ideja enakosti ne more imeti tega pomena, da bi morali dajati na vihnem morju krmilo ladje, ki je bila s trudom dograjena in ki nam je draga, v roke otrokom, ki nimajo še krmarske šole za seboj. Kjer pa ni nevarnosti za brod, tam je prav, če veslajo tudi tisti, ki še niso dovršili krmarske šole.

Za vsemi temi mislimi stojim tudi jaz. A prav zato, ker stojim za njimi, sem moral z vso jasnostjo povedati, da način

borbe, ki se bavi preveč z osebami, idejni borbi ne koristi, ampak škoduje.

Z obžalovanjem se mora ugotoviti, da borilci za ideje niso znali ustvariti vedno idejnih, ampak osebne in lokalne krožke in da jim zatemnjuje ljubezen, strah in sovraštvo objektivni pogled in oneinogoča trezno sodbo, ki sta edina v stanu pridobivati.

Z obžalovanjem se mora ugotoviti, da odseva iz naših časopisnih organov le prečesto borba, narekovana vsaj toliko po malenkostnih osebnih afektih, kakor po idejah.

Kako si morejo taki borilci domisljati, da sledimo takim borbam vsi z isto napetostjo, kakor oni sami, in da nas morejo zanje ogreti?

Pozor, upokojenci in nižji služabniki!

Skrajno predrzno, rekli bi nesramno so začeli nastopati strankarski listi in za judežve groše kupljene politične, ob volitvah oživele duše — brezvestni agitatorji, ki skušajo še celo zavedne, revne upokojence in nižje služabnike slepiti in vjeti v svoje umazane mreže. Te dni smo čitali v brezplačnem, celo v hribovske vasi pošiljanem »Jutru«, da se je sešlo nekaj od judeževih grošev kupljenih agitatorjev pri JDS, ki organizirajo agitacijske odseke za nabiranje glasov pri nižjih služabnikih in upokojenih, katere je pri zadnjih volitvah JDS s svojimi ustmenimi in pismenimi obljubami po svojem kandidatu prof. Reisnerju tako nesramno potegnili in za njihove glasove ogoljufala. Po dobljenih informacijah hodi tudi par z judeževimi groši kupljenih upokojencev po hišah in pisarnah ter nagovarja svoje bivše tovarše, kateri so primorani na stara leta zaradi tega koruptnega režima kruh si služiti, mesto počivati ter jim obljubljajo seveda pred volitvami vse dobrote. Kritizirajo listo kateri so se upokojenci pridružili, s tem da ni na njej nobenega doktorja itd.! Naravno, da ti plačani agitatorji ne pomislijo, da so upokojencem v meso prirastle — puhle doktor-

ske obljube in po volitvah preziranje. Če kapitalistični kandidati računajo, da bodo potom judeževih grošev s par propalicami dobili glasove upokojencev, se zelo motijo! Po dobljenih informacijah je danes razvidno, da bodo vsi upokojenci in nižji služabniki brez razlike službenega razreda in panogo obrnili hrbet kapitalističnim listam, oziroma skrinjicam in spustili kroglico v tretjo skrinjico, to je skrinjico dela, ker prav dobro vedo, da brez dela ni jela! Tovariši, opominjamo Vas še pravočasno, da pazite na svoje koristi! Nikdo ne sme upoštevati politično strankarske ali društvene razmere, zavedajte se, da niste danes nič drugega kakor od vseh strani zasuščeni in prezirani upokojenci! Ne poslušajte plačanih agitatorjev kapitalističnih kandidatov, kateri Vas dne 4. decembra ne bodo več poznali! Zavedajte se svoje svete dolžnosti in pojasnite tudi svojim tovarišem, da le v slogi je moč in zboljšanje Vaših sedanjih neznosnih razmer in bede! Plačanim izdajicam pa odkrito povejte, da boste spustili svojo močno kroglico v tretjo skrinjico ter tako koristili sebi in tovarišem sploh. — »Viribus unitis«. — Načelstvo konsorcija »Upokojenca«.

Jugofašizem se pripravlja za svoj nastop.

Te dni se je sestal v Splitu centralni odbor jugofašistovske »Orjune«, ki je izvolil direktorij centralnega odbora »Orjune«. Soglasno so bili izvoljeni: dr. Mirko Korolija za predsednika, dr. Paško Tomić za podpredsednika, dr. V. Krstulović za generalnega sekretarja, dr. Marko Nanij za finančnega direktorja ter Čiro-Čičin-Šama, Paško Fabris in dr. Vladimir Matošić za člane. Direktorij se je odločil sklicati 1. decembra oblastno skupščino delegatov dalmatinskih od-

borov in poverjeništev »Orjune«. Jugofašisti nameravajo razširiti svoje delovanje predvsem v Dalmaciji, kjer so razmere najbolj obupne. Svoji namenov jugofašisti prav nič ne skrivajo. »Preporod« z dne 14. t. m. piše n. pr. zelo jasno, da se morajo združiti vsi »rodoljubni elementi« v borbi proti opozicionalcem, katerih »škandalozno vedenje« se je zopet izkazalo pri glasovanju treh milijard kron za vojaštvo. Jugofašisti se čutijo že tako močne, da grozijo.

Korupcija na Madžarskem.

Madžarski ministrski predsednik Bethlen je dal agentu Maksu Rothu koncesijo, da sme vse žito, ki se melje v budimpeštanskih mlinih, brez carine in davkov uvoziti in izvoziti. Roth je dobil od Credit Lyona 200 milijonov frankov na

razpolago. V to najnovejšo afero je zapletenih cela kopica madžarskih državnih uradnikov. Budimpeštanski posestniki mlinov so se obrnili na Bethlena, naj jim razjasni skrivnostno podelitev koncesije.

Poljska proti Rusiji.

Iz Londona prihajajo vesti, da je sporočila Poljska sovjetski vladi v Moskvi, da smatra Besarabijo za del Rumunije. V slučaju, da bi rdeče čete to ozemlje napadle, bi bila Poljska prisiljena iti Rumuniji na pomoč. Besarabija je bila pred re-

volucijo priklonjena Rusiji. Rumuni so na izrabili notranje težave v Rusiji in so to deželo okupirali. Kakor znano so Rumuni tudi med našimi poslanci razširjali brošure v katerih hočejo dokazati, da je Besarabija rumunska.

+ Delegati hrvaškega bloka so prišli v Belgrad ter so pričeli s pregovori z raznimi poslanskimi klubi. Po dosedanjih vesteh je sklepali, da se bo hrvaški blok pridružil klerikalcem. Poslanci hrvaškega bloka menijo priti najpozneje do 1. decembra v Belgrad, kjer se nameravajo takoj udeleževati parlamentarnega dela.

+ Italijansko delegacijo so napadli na potu iz Moskve v Odeso ter jo popolnoma oropali. Ruski ljudski komisar, ki je delegacijo spremljal je ušel razbojnikom skozi okno kupeja. Rimska vlada bo zahtevala najstrožjo preiskavo, ker sumi, da gre za politično osvetlo. Laške delegate so namreč neznanci tudi pošteno pretepli.

+ Laški kralj je podpisal zakon, s katerim je izročil fašistovski vladi neomejeno oblast v roke do konca l. 1923. Vlada je po tem zakonu obvezana, da bo do marca meseca leta 1924, sporočila parlamentu vse svoje ukrepe do tega časa.

+ V Judenburgu je prišlo 13. t. m. do težkih izgrediv med policijo in delavstvom. Iz Gradca so odposlali vojake in žandarmerijo da napravijo red. V avstrijskem parlamentu je nastal radi tega velik prepir.

+ Novega finančnega ministra je izvolil 14. t. m. avstrijski parlament. Izvoljen je bil krščanski sociallec dr. Kynbeck s 93 proti 58 glasovom socialnih demokratov.

+ 100 milijonov čeških kron kredita za podpora brezposelnih je odobril češki parlament 14. t. m.

+ Državne krize v Nemčiji še vedno niso rešili.

+ V Kölnu so pričeli stavkati kovinarji. Priredili so shode, na katerih pa je prišlo do spopadov s policijo. Iz spopadov se je razvilo ropanje po trgovinah, ki mu pa je napravila konec policija, ojačena po orožništvu. Izvršenih je bilo okoli 50 aretacij. Do nemirov je prišlo tudi v Düsseldorfu.

+ Ljening je priobčil v jubilejni številki moskovske »Pravde« pismo, v katerem pravi, da mora Rusija tekom prihodnjih 5 let mirnim putem doseči več, kakor je z oboroženo silo dosedanjih 5 let. Glavne naloge zunanje politike sovjetske Rusije morajo biti: popolna osvoboditev Sibirijske od japonskega vpliva, odločen nastop proti mednarodnemu imperalističnemu kapitalu in trdna zveza z ameriškimi Zedinjenimi državami.

+ 18.630 komun'istov obsojenih v Rusiji. Kakor poročajo iz Moskve, je bilo doslej 18.630 članov ruske komunistične stranke obsojenih radi različnih zločinov. Število obsojenih znaša 5% vseh članov.

NARODNA SKUPŠČINA.

15. nov. Skupščina stoji očitno pod vtisom, da pride v Belgrad vendar Hrvatski blok. Gotovo bi to položaj v skupščini silno izpremenilo. V zbornici hodijo okrog važnih vprašanih kakor mačka okrog vrele kaše, za kulisami se pa pleče intrige.

Dnevne vesti.

Na današnji članek sodruga F. U. oozariamo vse, ki se zanima o za organizatorična in taktična vprašanja. Spravite si ga, večkrat se še k n'emu povrnemo, danes ga pa priobčujemo brez komentarja.

Prosimo za pojasnilo. Pisali smo o tobaku in poštnih znamkah ter pri tem izrekli mnenje, da iz povišanja cen na tobak in poštnino ne bodo imeli državni

uslužbenci nobenih koristi. Zdaj lojalno priznavamo, da smo se zmotili, zakaj državotvorno »Jutro« je bahavo naznailo, da so iz povišanja poštnih tarifov izboljšali nižjim uslužbencem osebne draginske doklade in sicer slugam od 14 na 21 Din in poduradnikom od 17 na 25 Din dnevno, da to izboljšanje stopi v veljavo s 1. oktobrom t. l. in da so poviške izplačali že vsem tudi za nazaj. H koncu »Jutro« pristavlja, da sta to izboljšanje gmotnega položaja nižjim poštnim uslužbencem izposlovala gg. Reisner in dr. Žerjav. — Vemo, kaj to pomeni. Bližajo se občinske volitve v Ljubljani in nižji poštni uslužbenci naj ob tej priliki pokažejo, da znajo biti hyaležni svojima dobrotnikom. Informirali smo se in izvedeli, da so povišane osebne draginske doklade res že izplačali vsem poštnim slugam in poduradnikom razven onim, ki so zaposleni pri čekovnem uradu. Ne vemo, zakaj niso tudi ti deležni Reiserjeve in Žerjavove milosti! — Mi prav iz srca privoščimo novo izboljšanje službenih prejemkov nižjim poštnim uslužbencem, posebno onim, ki so bili maksimirani. Čudno pa se nam zdi, kako so mogli tudi njim izplačati povišane zneske, ko so jim že prej utrgovali rodbinske draginske doklade, ki so presegale z maksimiranjem določene svote. Krivično naredbo o maksimiranju so torej morali zanje razveljaviti ali pa so krenili kar preko nje k povišanju. Ako so zanje maksimiranje razveljavili, imajo pravico tudi do polnih rodbinskih doklad, ki naj jih takoj zahtevajo od 1. oktobra naprej in nato še od 1. maja, ko se je pričelo maksimiranje. Potem bi bila za poštne maksimirance ta zadeva urejena. Ali v državi je še mnogo drugih nižjih uslužbencev raznih resortov, ki so tudi maksimirani. Vsi ti se jako zanimajo za to stvar. Ako so odpravili maksimiranje za nižje poštne uslužbence, se mora odpraviti obenem tudi za vse druge maksimirance! Vsi služijo eni državi in vsi enako trpe neznosnost draginje. Prosimo torej gg. Reiserja in dr. Žerjava, da nam lojalno pojasnita, če se je maksimiranje nižjih poštnih uslužbencev razveljavilo trajno ali samo do časa ljubljanskih volitev, ali se je v tej zadevi zopet napravila kaka nova balkanska izjema?

Najdeno truplo utonjenke. Delavci so našli v torek ob Savi blizu Zagreba truplo 22letne delavke Slavke Kos.

Ljubljana.

Drugo gostovanje gospe Ade Poljakove. Na splošno željo občinstva bo gostovala znamenita pevka gospa Ada Poljakova drugič v našem onernom gledališču v četrtek dne 16. t. m. Pela bo kakor zadnjič naslovno vlogo v operi »Madame Butterfly«. Predstava se bo vršila za izven. Nadaljni operni repertoar se spremeni v toliko, da se vprizori v soboto dne 18. t. m. opera »Carmen« za red E in v torek dne 21. t. m. opera »Tajnost« za red D.

Vabilo na shod tobačnega delavstva, ki se bo vršil v petek 17. novembra 1922 takoj po delu (ob 17.) v veliki dvorani »Mestnega doma«. Dnevni red: 1. Draginja in naše plače. 2. Raznoterosti. Dolžnost vsakega delavca in delavke je, da se shoda gotovo udeleži. Vljudno vabimo tudi drugo ljubljansko delavstvo, da se shoda udeleži. — Združeni odbor.

Celje.

Iz redne občinske seje celjske dne 14. novembra 1922. Za občinska podjetja

poča g. Rebek dalše poročilo o elektrarni. Poročilo je sestavil g. inženir Turnšek, ki je bil naprošen, da preuči celo tehnično napravo. Nadalje poroča, da so našli pri reviziji gospodarske nedostatke. Mnogo računov ni bilo vknjiženih, manjka tudi cela vrsta prilog. V skladišču je za okoli milijon kron materiala, gospodarstvo so našli v največjem neredu. Za okoli 3000 žarnic sploh ne vedo, kam so prišle. Povprečno računana izguba znaša samo pri žarnicah okoli 154.800 K. — Med prilogami so našli tudi potrdila za potne stroške za nastavljenice v Ljubljano, Maribor in na Dunaj, ne da bi občinski svet dal komu nalogo da naj na račun elektrarne kam potuje. Že pred tremi meseci je na neki občinski seji sodrug Koren kritiziral in opozarjal odsek za podjetja, da naj se posebno za elektrarno bolj briga. Na njegovo iniciativo je bilo tudi svojčas sklenjeno, da se naj cela tehnična naprava ter tudi knjigovodstvo revidira. Odsek za podjetja stavi predlog: zadevo naj mestni magistrat preišče. K stvari govori sodrug Koren, ki predlaga, naj se elektrarna reorganizira tako, da bosta administracija in tehnično vodstvo drug od druge ločeni. Sodrug Leskošek se predlogu pridruži in ostro kritizira bivši režim v tem podjetju, ki je svojčas ljudi, ki so javno kritizirali nedostatke, namesto da bi jih zaslišal in jim dal priložnost dokazati ali pa jim celo šel na roko, vrgel v zapore in jim na ta način vzel korajžo do nadaljne kritike. Gospod podžupan namigava, da bi se to podjetje, ki bi lahko pri dobrem in racionalnem vodstvu kot edino mestno podjetje dalo precej čistega dobička privatiziralo. Tega mnjenja je tudi g. dr. Božič, ki pravi da so dunajski socialisti drugega mnjenja kakor celjski. Sodr. Koren ga pouči, da to ni točno ter da še do danes na Dunaju niso nobenega občinskega podjetja privatizirali, nasprotno kupuje mestna občina celo deleže privatnih podjetij, ki so se spremenila v družbe, tako, da kontrolira tudi te (n. pr. Ankerbrotfabrik). Dr. Božič nadaljuje, da elektrarna ni slabo podjetje, kakršen vtis je napravilo poročilo temveč daje celo lep čist dobiček. Dr. Božič predlaga: 1. predvsem, ki so ga dobili nastavljenici, se naj ugotovi in eventualno iztirja; 2. prejšnjega obratovodjo se naj pozove, da naj pokrije primanjkljaj; 3. do njegovega odstopa se mora ves primanjkljaj natančno ugotoviti. Vsi predlogi so bili soglasno sprejeti. Elektrarna izkazuje za leto 1921. 231.957.66 K čistega dobička. Ker bi imel po pogodbi g. obratovodja pravico do 5% nagrade, predlaga sodr. Koren: Nagrado, ki bi šla gosp. obratovodji, naj se za čas dokler ne bo dognan natančni primanjkljaj, ukine. Predlog je bil soglasno sprejet. — Po poročilu g. Rebeka o plinarni se razvije živahna debata. Do sedaj prodaja plinarna mesečno okoli 5500 kub. m plina. Plinarna je na novo urejena in izkazuje že prvi mesec okoli 4000 K čistega dobička. Odsek predlaga znižanje cene plinu od 15 K na 12 K. G. prof. Mravljak zahteva, da se natančno dožene, koliko več plina se sedaj porabi radi mešanega plina. Stranke se pritožujejo, da porabijo sedaj mnogo več plina kakor prej, ker ima sedanji plin manjšo gorilno vrednost kakor prejšnji. Sodr. Koren pravi, da je sedanji takozvani mešani plin mnogo slabše kakovosti kakor poprejšnji in bo treba cene znatno znižati da bo odgovarjal poprejšnji vrednosti, sicer bomo še morali računati z rizikom, da bomo manj plina prodali kakor dosedaj. Sprejet je

predlog g. podžupana Zabkarja, da se naj napravi za ta mesec poskusna bilanca, tako tudi predlog odseka na znižanje cene plinu. Končno omeni g. referent še, da plinarna ne bo pasivna, če se bo zvišala poraba plina od 5500 na 10.000 kub m (lepa tolažba!). Gospodu Kürbischu se dovoli v njegovo novo zgrajeno tovarno prenesti električni tok za 10 H. P. le tedaj, če zniža v stari tovarni dosedaj dovoljenih 20 konjskih sil na 10. G. obč. svet. Gobec poroča o novem klavniškem redu ki je bil z dodatnim predlogom k § 8. g. prof. Mravljaka sprejet, ki pravi, da se mora pri klanju živine uporabljati najmodernejša sredstva, da se živine barsko ne trpinči.

Iz stranke.

Članski sestanek krajevnne politične organizacije SSJ v Ljubljani in Spodnji Šiški se bo vršil v soboto, dne 18. t. m. ob 19. pri Boletu v Krsnikovi ulici 5. Udeležba dolžnost. — Odbor.

Iz strok. gibanja.

Čevljarska obrtna zadruga za Ljubljano in okolico naznanja, da se bo vršila pomočniška preizkušnja v nedeljo, dne 26. novembra t. l. Priglasiti se je do 22. novembra. Na poznejše prijave se ne bo oziralo. priglasijo se sprejemajo v združnih prostorih. Hrenova ulica števil. 4. — Načelstvo.

Špediterski delavci tvrdk Uher, Baikan in Ranzinger v Ljubljani so vabljeni na sestanek, ki se bo vršil 17. t. m. točno ob 6. zvečer v svrhu razgovora o organizaciji. Sestanek se bo vršil v prostorih Osrednjega društva življskih delavcev — Šelenburgova ulica 6, II. nadstropje, levo. — Za Osrednje društvo: Meznarič.

Krojači, pozor! Sodruga krojače nujno opozarjamo, naj nikar ne potujejo v Avstrijo, kjer vlada tako pri moških kakor damskih krojačih velika brezposelnost. — **Krojaška stavka v Sarajevu** traja že sedmi teden, ker hočejo sarajevski krojaški mojstri izkoristiti valutno špekulacijo, da bi jim ne bilo treba zvišati plač. Nadalje hočejo mojstri radi pomanjkanja naročil odpraviti tedenske plače in upeljati zopet plačo na kos. Ker si pomočniki ne puste vzeti izvojevanih pridobitev, traja stavka dalje. Solidarnost pomočnikov je popolna, radi tega naj nikdo ne potuje v Sarajevo. — **Mezdno gibanje v Zagrebu in Belgradu** je končano, pomočniki so dosegli 75% v Novem Sadu 20%. — **Centralni odbor oblačilne stroke v Ljubljani.**

UTRINKA.

V vojni je ljubljanski škof žegnal tope — sedaj bo pa požegnal Kocmurjeve in komunistične glasove.

Komunisti so se zvezali s klerikalci zato ker potrebujejo za svojo revolucijo dobrih — strelcev. (Zaloška cesta.)

Gospodarstvo.

= **Vrednost denarja.** 1 dolar velja 61 Din. 1 lira 2,86 Din. 1 češka krona 1,98 Din. 100 avstrijskih kron 8 par. 100 nemških mark 1,03 Din. V Curihu velja 100 naših kron 2,22 švicarskih frankov.

Čajne mešanice v srebrnih zavitkih z znamko »Buddha« so priznane najboljše. Dobe se povsod. Zahtevajte navodila!

Upton Sinclair.

Ameriška »Prosveta« piše o najnovejšem delu socialističnega pisatelja Sinclaira, katerega dela pridno prestavlja na hrvaščino biblioteka »Svetlost«* na Dunaju, takole:

Upton Sinclair, »črna ovca« v ameriški literaturi, ki je slovenskim delavcem dobro znan po svojem »Jimmie Higginsu« in »Junglu«, je zopet nasul popra mogočni visoki družbi, da bo lahko precej časa kihala in si mencala oči. Visoka družba si je komaj obrisala potna čela in odpočila od zgražanja nad »Brass Checkom« in »Sto odstotki«, a že se mora nanovo zgražati; zgražajo se kontra-revolucionarne »Hčerke ameriške revolucije«, bonde posedujoči »Varnostni ligarji«, okrogli »Rotarijani« in vsi stoođstotni prejemalci 400-odstotnih dividend.

Kdo se ne bi zgražal? Upton Sinclair je spisal novo knjigo z gornjim naslovom, ki je zopet zadela v črno; vsa Sinclairjeva dela zadevajo v črno, druga bolj od druge. Užaljeni moralisti, hlapci svete kapitalistične morale, ki ne poznajo satire, ne bodo zlepa odpustili Sinclairju njegovega najnovejšega greha. Sinclair je zopet posegel naravnost v njihova kosmata srca in umazane duše, jih privlekel na dan in obrnil kakor se

* Biblioteka »Svetlost« na Dunaju je ravnokar izdala najnovejše delo Upton Sinclaira: »Car ugali«, ki stane 24 dinarjev! Delo je tedaj precej drago, toda v primeri z deli buržoaznih pisateljev zelo poceni. Upton Sinclair je namreč bogat idej, ki morajo oplemeniti slehernega človeka. V omenjeni založbi so izšle dosedaj sledeča njegova dela: Ljubavni hadžiluk, Sto procenata in Car ugali. Omenjena založba izdaja samo najboljše dela priznanih borcev za socialistični družabni red, zato pa jo najtopleje priporočamo. Njena izdaja se dobe v vseh knjigarnah, lahko pa se interesi tudi direktno nanjo obrnejo. Njen naslov je: »Svetlost«, I., Himmelfortsgasse 13. (Kärtnerstrasse) Wien.

obrne, srajca pri pranju. Zdaj stoje razgaljeni in se tresejo srda...

V Los Angeles je prišel nov tujec. Prišel je naravnost iz cerkve, kjer je stopil z okna tak, kakršen je stal leta in leta naslikan na stekleni šipi: v dolgi, beli halji, gologlav, dolgih las, kratke brade, malih oči in simpatičnega obraza. Prvemu, s katerim je prišel v dotiko, je dejal, da so ga nekoč klicali za Tesarja in to hoče biti še danes. In kam gre tujec Tesar? Naravnost na glavni stan delavske unije, kjer se seznani s člani, ki imajo opraviti s stavko. Nekateri sumljivo gledajo tujca v »spalni srajci« in si šepetajo, da je nov verski šarlatan v mestu, nov prerok. Slede sitnosti in skrbi: Tesar ni le opazovalec, temveč na glas pove, kaj misli o razmerah, ki jih je našel. Našel pa je veliko starega. Po ulici koraka četa vojakov z nasajenimi bajoneti. »Evo jih! Ali jih nisem videl v Judeji pred 1900 leti, ko so korakali s približno enakimi sulicami na ramah?« vzkligne Tesar. Nove sitnosti. Reporterji so mu za petami in časopisi prinašajo o njem hujšajoča poročila. »Kdo je ta novi agitator, ki se odeva v haljo religije? Kdo je ta šarlatan, ki je najbrž v zvezi z boljševiki? Kaj dela policija, da ga ne prime?« — Intriga, zarote, zli naklepi. Vanj se zagleda kmoigralska kraljica, ki prejema milijon dolarjev plače na leto. Nova Magdalena! Magnat filmov lazi za njim in mu ponuja kontrakt z bogato plačo; rad bi ga imel za igralca. Okrog njega se zbirajo reveži, največ razčepani meksikanski delavci in Tesar jih tolaži, navdušuje in jih ozdravlja boleznimi. — Ni dolgo hodil svobodno. Prvi »zločin« je bil hitro storjen: Tesar je govoril na ulici množici s'avkarjev in strašno ošteval hinavske pridigarje, njegove »namestnike« v katoliški, baptovski in drugih krščanskih pokvali. Imenoval jih je farizeje, ki mu niso novi. »Rim, Rim, stari Rim še živi!« — To je bil »zločin«. Brž v ječo z njim! Pisatelji ga skušajo rešiti, toda on jim uide, kajti »on ni prišel na ta svet, da se reši.« Prišel je v pesti legionarjev, kukluskanovcev, in

stoođstotnežev, ki so napravili kratek proces. Pretepli so ga, vozili po mestu na sramotnem vozu in končno bi ga linčali, ne na križu, kakor je bil prvič linčan, pač pa na ameriški način, toda Tesar je hitro zaključil, da je bilo dovolj enkrat umreti za grešnike vsega sveta. Izmuznil se jim je in hitro odšel nazaj v bogato cerkev, kjer se je prilepil na svoje staro mesto na steklu na oknu. To je doživel tesarjev sin Jezus, ko je prišel na svet, in sicer v Ameriko — v drugi stari Rim!

Cela stvar je mojstersko obdelana in bogata na perečem sarkazmu, s kakršnim se odlikujejo vsa Sinclairjeva dela. Edino, kar mogoče kazi knjigo, so pogosti in dolgi citati iz svetega pisma, toda pisatelj se jih ni mogel izogniti. Tesarjev sin pač mora govoriti v jeziku svojega časa in ta jezik je samo še v bibliji.

Repertoar nar. gledališča v Ljubljani.

Drama.

Četrtek, 16. nov. »R. U. R.« Red E.
Petek, 17. nov. »Svatba Krečinskega«. Red B.

Opera.

Četrtek 16. nov. »Madame Butterfly«. Gostovanje gospe Ade Poljakove. Izven.

Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Kožuhovina

svila, modni nakit, predpasniki, spodnja krila po znižanih cenah

pri

A. ŠINKOVIC nasl.
K. SOSS,

Ljubljana, Mestni trg 19.

! Novosti !

Za damske plašče

v veliki izbiri.

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10.

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš predobri oče, gospod

Jožef Umnik,

39 letni član tov. Globotschnig v Ljubljani, dne 15. t. m. ob pol 8. uri zvečer po kratki in mučni bolezni v starosti 63 let, previden s sv. zakramenti mirno preminul.

Pogreb nepozabnega se vrši jutri ob 2. h popoldne iz mrlvašnice javne bolnice.

Predragega rajnega priporočamo v blag spomin. Žalujemo ostali.

Vam prenovi in strokovno shrani
preko zime

ob malenkostni pristojbini
tvrdka J. Gorec
Gospodsvetska cesta 14.

Delniška glavnica
K 50.000.000.

Rezerve
okroglo K 45.000.000.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

prodaja srečk
razredne loterije.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira erarične dobave in dovoljuje vsakovrstne kredite.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

— Brzojavni naslov: Banka. — **v Ljubljani.** — Telefon št. 261 in 413. —

Podružnice:

v Splitu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Ptuj in Brežicah.